

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4106/2019
11.06.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Зоране Делибашић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стефан Младеновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Привредни суд у Лесковцу, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж рр 19/19 од 26.03.2019. године, у седници већа одржаној 11.06.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж рр 19/19 од 26.03.2019. године, као о изузетно дозвољеној.

УСВАЈА СЕ ревизија тужене па **СЕ УКИДАЈУ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж рр 19/19 од 26.03.2019. године у ставу првом изреке и пресуда Основног суда у Лесковцу Прр 941/18 од 11.12.2018. године, исправљена решењем истог суда Прр 941/18 од 26.12.2018. године, у ставовима трећем и четвртном изреке и у том делу предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж рр 19/19 од 26.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Лесковцу Прр 941/18 од 11.12.2018. године, исправљена решењем истог суда Прр 941/18 од 26.12.2018. године, у ставовима трећем и четвртном изреке, којима је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Лесковцу Ст 37/10 исплати износ од 300.338,83 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате и да му на име трошкова поступка исплати износ од 48.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке укинута је првостепена пресуда у ставу првом изреке, којим је обавезана тужена да тужиоцу накнади неимовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року, без враћања на поновно одлучивање.

Против става првог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужене дозвољена, имајући у виду ревизијске наводе да је погрешном применом материјалног права одлучено о тужбеном захтеву за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, супротно важећој судској пракси у истој или битно сличној чињенично-правној ситуацији.

Због тога је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о основаности ревизије у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен у АД „Рул“ Лесковац, а у периоду од 2002. до 2007. године му није исплаћена зарада. По предлогу тужиоца, као извршног повериоца против послодавца, као извршног дужника за извршење правноснажних и извршних пресуда Општинског суда у Лесковцу П 5682/2003 и П 5881/2003 од 27.03.2006. године и П 1896/07 од 12.11.2007. године, Општински суд у Лесковцу је донео решења о извршењу у предметима И 1559/06 од 24.05.2006. године и И 4763/07 од 22.04.2008. године.

У стечајном поступку пред Привредним судом у Лесковцу Ст 37/10, покренутим 13.10.2009. године над стечајним дужником АД „Електроиндустрија Рул“ из Лесковца, тужиоцу је утврђено потраживање у укупном износу од 300.338,83 динара, које је разврстано у IV исплатни ред. Решењем истог суда од 08.04.2016. године одређена је главна деоба уновчене стечајне масе стечајног дужника, али за четврти исплатни ред није било новчаних средстава, па је потраживање тужиоца у целости неисплаћено.

Правноснажним и извршним решењем Привредног суда у Лесковцу Р4 Ст 1071/2016 од 22.08.2016. године утврђено је да је тужиоцу повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Лесковцу Ст 37/10, па је наложено поступајућем судији да предузме све потребне мере како би се стечајни поступак окончао у најкраћем року.

Одлучујући о захтеву тужиоца за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Лесковцу Ст 37/2010, у којем је тужиоцу утврђено, али није исплаћено потраживање из радног односа у укупном износу од 300.338,83 динара, нижестепени судови су применом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 172. Закона о облигационим односима оценили да је тужбени захтев основан. Према датим

разлозима тужилац је доказао постојање узрочно-последичне везе између штете коју трпи (у висини признатог потраживања из радног односа) и неадекватног поступања суда у поступку извршења и стечајном поступку у циљу намирања тужиоачевог потраживања, за коју штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективно одговорна тужена.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање на коме су засноване нижестепене пресуде непотпуно утврђено.

Према одредбама материјалног права садржаних у чл. 32. став 1, 35. став 2. и 58. став 1. Устава Републике Србије, члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода ("Службени лист СЦГ" - Међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005, 7/2005, "Службени гласник РС - Међународни уговори", бр. 12/2010, 10/2015), члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и чл. 31. и 32. Закона о заштити права на суђење у разумном року ("Службени гласник РС", бр. 40/2015) тужена Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року.

У конкретном случају, неспорно је да тужилац има правноснажну пресуду за своје неизмирено потраживање по основу зарада у поступку окончаном пре отварања стечаја над послодавцем, односно стечајним дужником, да је пре отварања стечаја покренуо поступак принудног извршења (који није могао бити окончан услед отварања стечаја), као и да му је у стечају утврђено потраживање, које му није исплаћено.

Из стања у списима произлази да тужилац има потраживање према стечајном дужнику Акционарском друштву „Електроиндустрија Рул“ из Лековца. Нижестепени судови су обавезали Републику Србију да тужиоцу исплати имовинску штету у висини неисплаћених зарада, сматрајући да је АД „Електроиндустрија Рул“ из Лесковца друштвено предузеће. Међутим, из списка се не може утврдити на основу чега су нижестепени судови донели овакав закључак, а од чега зависи и објективна одговорност тужене за накнаду тражене имовинске штете.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, нижестепене одлуке су морале бити укинуте.

У поновном поступку првостепени суд ће употпунити чињенично стање тако што ће утврдити и оценити околности на које је указано овим решењем, односно да ли је Акционарско друштво „Електроиндустрија Рул“ из Лесковца било друштво са већинским друштвеним или државним капиталом, а што је од значаја за правилну примену материјалног права и о тужбеном захтеву за накнаду имовинске штете донети правилну и закониту одлуку.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци овог решења.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**